
ESPAI AVINYÓ – LLENGUA I CULTURA

“Espais de contacte, espais de (re)coneixement”

Dijous 15 de març, a les 18.30 h



PARTICIPANTS

Pau Carratalà – Professor de Sociologia a l’Institut de Seguretat Pública de Catalunya i d’Antropologia Mèdica a l’Escola Superior de Ciències de la Salut-Universitat Pompeu Fabra.

Eunice Romero – Politòloga i assessora del Govern en l’elaboració del Pacte Nacional per a la Immigració.

Toni Puig – Professor de Construcció de Marca i Màrqueting Públic a l’Institut de Governança i Gestió Pública d’ESADE i de la Universitat Ramon Llull.

Mostafà Shaimi– Tècnic en Integració Social; treballa a la Fundació Ser.Gi, en un projecte d’espai jove a Salt (Girona).

L’Espai Avinyó – Llengua i Cultura organitza una trobada per debatre al voltant del contacte, la interacció i el reconeixement de la diversitat, per interrogar-se sobre els processos socials sobre els quals s’assenten el *nosaltres* i l’*altre*, per reflexionar sobre la categorització de la diferència...

Pau Carratalà, sociòleg i antropòleg social, exerceix de ponent i moderador i obre la taula amb un seguit de reflexions al voltant del contacte i una definició que ha de posar el marc del tema de debat:

contacte:

1 m. [LC] [FIF] Fet de tocar-se dos cossos, de tenir un o més punts comuns.

Institut d'Estudis Catalans

Per Carratalà, el contacte “és un pont a través del qual l'experiència directa de l'altre és possible”. I és la millor manera, també, “per deixar de categoritzar les persones”. Per exemplificar la importància del contacte, Carratalà fa referència a una explicació que ha trobat al llibre de Zygmunt Bauman *Modernidad y Holocausto*.



L'autor explica que durant l'època del nazisme a Alemanya es podien inventariar moltes històries d'alts comandaments de l'establishment nazi que havien estat personatges imprescindibles per salvar jueus. Aquesta contradicció es produiria perquè, malgrat exterioritzar en públic la seva voluntat d'exterminar el poble jueu i de col·laborar políticament a fer-ho; en privat, aquelles persones jueves que coneixien de forma personal, s'havien vist afavorides a l'hora d'amagar-se o de sortir del país. El contacte, doncs “permetria salvar tota categorització col·lectiva”, fins i tot les plantejades de la manera més monstruosa.

Segons Carratalà, quan ens referim a les dificultats de contacte i interacció dins la societat actual, estem habituats a situar la diversitat cultural i d'orígens en l'epicentre del debat quan aquest hauria de dirigir-se cap a la desigualtat social. “L'accés diferencial als recursos entre els membres de la població és el que crea murs estructurals”. El sociòleg lamenta que “avui no existeixen les condicions dins la societat perquè aquest contacte es doni d'una forma natural”.



Eunice Romero, politòloga, comença amb una advertència: el contacte per ell mateix no trenca amb els prejudicis. “L'univers simbòlic de la persona que realitza un contacte amb la diversitat està per sobre de la pròpia experiència de contacte”. Si la persona que realitza un contacte d'èxit amb la diferència no canvia el seu univers simbòlic i aquest persisteix, l'experiència es converteix en una excepció que queda a l'ombra dels valors i les creences abstractes que segueixen dominant. “Cada vegada que fem un exercir de contacte hem de ser conscients de com travessem aquest pont transcendent les categories i hem de fer-ho en un pla d'igualtat”, segons Romero.

El paper de la llengua catalana com a força integradora s'inclou en les reflexions de la politòloga, que va formar part del grups d'experts que va elaborar el Pla Nacional per a la Immigració. Segons Romero, "la llengua pot ser un element integrador que afavoreixi la cohesió social, però alhora no és una vareta màgica perquè també es pot convertir en un obstacle. D'entrada, simbòlicament, la llengua possibilita el contacte, acostava les persones..., però si la convertim en una eina d'assimilació cultural pot ser contraproductiu en els àmbits de reconeixement de l'altre".

Toni Puig, professor de Construcció de Marca i Màrqueting Públic i treballador de l'Ajuntament de Barcelona en l'àmbit de marca de ciutat durant més de tres dècades, participa al voltant del tema presentant una sèrie de reflexions i una proposta final que inclou una nova terminologia pròpia:

1. "En els últims anys no hem treballat bé públicament el tema de la immigració i hem apostat per treballar el turisme".
2. "En tractar la immigració ens hem quedat en temes de tolerància i de serveis, però l'abordatge del contacte ha estat mínim".
3. "Els llocs per potenciar el contacte són els centres cívics, la xarxa de barris. Els centres cívics són plens d'immigrants, però el sistema actual de reconeixement és pobre".
4. "Hem d'estar disposats a perdre algun tant per cent de la nostra pròpia cultura i a dialogar i pactar amb les altres cultures per avançar cap a una fusió molt més interessant".
5. "La *criollització* seria el procés ideal, que conjugaria interessos diferents i que ens permetria avançar cap a una nova manera d'entendre Barcelona".





Mostafà Shaimi, tècnic en Integració Social i treballador a la Fundació Ser.Gi a Salt (Girona), afirma, amb el convenciment que dóna el contacte dia a dia sobre el terreny, que "podem arribar a tenir un conflicte social brutal i ni la societat autòctona ni els immigrants n'estan prou conscienciats. La fractura social del moment és tan gran que la trobada pot ser molt conflictiva". Shaimi coincideix amb Carratalà en la definició del problema bàsic perquè el contacte es produeixi de forma natural: les desigualtats socials.

Segons el tècnic en Integració Social, la diversitat cultural sempre ha existit i sempre existirà, independentment dels fluxos migratoris, i

assegura ser molt crític amb les programacions culturals de centres cívics, entitats o espais... “La gent es relaciona per allò que li interessa i no per qüestions culturals. Al carrer sempre es demostra una altra realitat de la que expliquem aquells qui estem involucrats en discussions de fons, teoritzant...”.

La taula obre el torn de debat i preguntes: sorgeixen interpel·lacions per a Toni Puig i la seva definició de *criollització*, per a Mostafà Shaimi i la seva crítica a les programacions culturals, per a Eunice Romero i les seves consideracions sobre la llengua, per a Pau Carratalà i el seu atreviment en preguntar-se si no és millor que finalment esclati el conflicte...



La pregunta final que es deixa a l'aire, perquè ningú, ni al públic ni a la taula, pretén trobar una solució a una realitat que no es planteja com a problema sinó com a procés, tracta sobre la possibilitat que tenim tots de trobar una idea general que ens ajudi a compartir conjuntament la nostra vida diària i un cert projecte comú.

S'assumeix que el contacte es veu impedit en la mesura que creixen els estereotips i els prejudicis, però s'observa que aquesta no n'és la raó principal. Alhora, també s'afirma que *l'ells* i *el nosaltres* sempre existirà i que on col·loquem aquesta frontera sempre dependrà d'una decisió individual.

Per Uri Costa